

LUIKJE OPEN! LUIKJE DICHT?!

Eenakter

door

PIETER STOUWIE

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **LUIKJE OPEN? LUIKJE DICHT?!** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **PIETER STOUWIE** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

© 2024 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, generale repetities met publiek, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **6** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten.

E-mail: rechten@toneelfonds.be. Telefoon: (03)3.66.44.00.

Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONEN:

Ab van Dijk - Onderduiker, 27 jaar.

Antje van Dijk - Z'n vrouw, 26 jaar.

Franz - Duitse soldaat, 25 jaar.

Klaus - Duitse soldaat, 40 jaar.

Grietje van Dijk - Dochter van Ab en Antje, 67 jaar.

Willie van Dijk - Zus van Grietje, 64 jaar.

De jonge Grietje wordt door een pop gespeeld. Ze is in een deken gewikkeld en draagt een gebreid pakje en een gebreide muts.

De tekst van Mark Spits kan door de acteur die Ab van Dijk speelt, opgelezen worden.

De tekst van de vrouw die Ab en Antje waarschuwt, kan door de actrice die Grietje of Willie speelt, uitgesproken worden.

De tekst van de 1e luitenant kan door de regisseur uitgesproken worden.

Via een microfoontje, in de deken van Grietje, kan een vrouw/meisje, achter het toneel, de woordjes en het gehuil van Grietje hoorbaar maken.

De teksten van alle vier zijn piepklein!!

DECOR:

Decor. Scène 1. (Gezien vanuit de zaal.)

Het decor stelt de woonkamer van Ab en Antje van Dijk in oktober 1943 voor. In de zijwand rechts is de deur naar de slaapkamer. Aan de wand naast de slaapkamerdeur hangt een klok. Rechtsvoor in de zijwand staat een klein kastje met een deurtje en een lade. Achter in de linker zijwand is de deur naar de hal. Rechts op het front staat een fauteuil. Links op het front staat een tafel met twee stoelen. Op de tafel ligt een tafelkleed. In het midden staat een petroleumlamp. In het midden van de achterwand is een raam. Er hangt vitrage en een gordijn voor het raam. Voor het raam staat een ouderwetse houtkachel zonder pijp. Op de vloer ligt onder de kachel een kleed. Onder de houtkachel en het kleedje is een luik die toegang geeft tot de kruipruimte onder de kamer.

Decor. Scène 2. (Gezien vanuit de zaal.)

Het decor stelt de woonkamer van Ab en Antje van Dijk in juni 2009 voor. De kamer is zo goed als leeg. De tafel, de petroleumlamp, de stoelen, de hangklok, de fauteuil, de kachel, het kleed, de vitrage en de gordijnen zijn weg. Onder het raam tegen de achterwand is nu een radiator geplaatst. Door het raam ziet het publiek een bord met **VERKOCHT** erop staan. Tegen de linker zijwand staan drie dozen. Tegen de rechter zijwand staat een transistorradio. Op het front staan drie dozen en twee stapels boeken en tijdschriften. Tussen de boeken en de tijdschriften liggen zes schriften. Verder staat er een witte tuinstoel.

U dient bij uw zaaleigenaar te informeren of de muziekrechten in een totaalcontract worden voldaan. Is dit niet het geval dan dient U contact op te nemen met: BUMA/STEMRA

EERSTE SCÈNE

De avond van dinsdag 12 oktober 1943

(als het doek open gaat is het schemerig op het toneel. De gordijnen zijn gesloten. Antje zit bij de tafel. Ze draagt een lang nachthemd en gebreide sokken. Bij het licht van de petroleumlamp bladert ze in een schrift. Op de tafel staat een geopende schoendoos. Verder liggen er briefjes en foto's op de tafel. Uit de luidsprekers horen we zacht de 'Moonlight Sonata' van Ludwig van Beethoven. Als Antje aan haar monoloog begint muziek dimmen)

ANTJE: *(bladert in het schrift, stopt, leest hardop wat ze geschreven heeft)* Maandag 2 augustus 1943. Ab heeft vanmorgen een bevel voor te werkstelling ontvangen. *(pakt bevel dat in het schrift zit)* Hier is ie. Ab denkt dat ik hem heb verscheurd, maar dat heb ik niet. Ik bewaar hem in mijn dagboek. *(denkt kort na)* Ik weet het. Het is gevaarlijk. Als het in verkeerde handen valt zijn de gevolgen niet te overzien. Maar ik wil dat Grietje en haar mogelijke broertjes en zusjes weten wat wij hebben meegemaakt. *(vouwt bevel open, leest hardop wat er geschreven staat)* Bevel! Op bevel der Duitse Weermacht moeten alle mannen in den leeftijd van 17 tot en met 40 jaar zich voor den arbeidsinzet aanmelden. Hiervoor moeten ALLE mannen van dezen leeftijd onmiddellijk, na ontvangst van dit bevel, met de voorgeschreven uitrusting op straat gaan staan. Alle andere bewoners, ook vrouwen en kinderen, moeten in de huizen blijven totdat de actie ten einde is. De mannen van de genoemde jaargangen, die bij een huiszoeking nog in huis worden aangetroffen, worden gestraft, waarbij hun particulier eigendom zal worden aangesproken. *(leest in stilte een passage, dan weer hardop)* Er moeten worden meegebracht: warme kleding, stevige schoenen, dekens, bescherming tegen regen, eetgerei, mes, vork, lepel, drinkbeker en boterhammen voor één dag. *(leest in stilte een passage, dan weer hardop)* Op hen die pogen te vluchten of weerstand bieden, zal worden geschoten! *(vouwt briefje op, legt hem terug in het schrift, schudt haar hoofd, na een korte stilte verongelijkt)* Niet te geloven! Hoe durven ze? *(leest verder wat ze zelf heeft geschreven)* Toen Ab het bevel las, was hij heel duidelijk. 'Ik ga niet, Antje', zei hij. 'Ik ga nooit, maar dan ook nooit voor die vuile rot moffen werken!' Ik heb niet

geprobeerd hem op andere gedachten te brengen. Het was zinloos geweest. Ik ken Ab. Die laat zich niet sturen. En al helemaal niet als iemand, de vijand in dit geval, het woordje moeten gebruikt. *(korte stilte)* 'Ik mag veel, maar ik moet niets!' zegt Ab altijd. Nadat hij zich had omgekleed is hij aan het einde van de middag vertrokken. Ik weet niet waarheen. Het enige wat hij bij het afscheid zei was: 'Ik ken een boer die wel wat hulp kan gebruiken.' *(tuurt voor zich uit, zucht, herhaalt dromerig de laatste zin)* 'Ik ken een boer die wel wat hulp kan gebruiken...' Wie die boer is en waar hij woont....Geen idee. *(bladert in het schrift, leest hardop wat ze zelf heeft geschreven)* Woensdag 25 augustus 1943. Vandaag vier ik mijn 26ste verjaardag. Nou ja, vieren? Het is meer aandacht schenken aan een speciale dag. Vanmorgen had ik mijn schoonouders op de koffie. Ze vinden het oledom dat Ab is ondergedoken. Hun zoon had het bevel op moeten volgen. Mijn schoonmoeder had weer één van haar woedeaanvallen. Het is allemaal mijn schuld. Volgens haar heb ik Ab ertoe gedwongen. Hij zelf zou naar Duitsland zijn gegaan. Hij is, zo brieste ze, een volgzame jongen. *(kijkt op, snuift, korte stilte, dan cynisch)* Een volgzame jongen. Hoe komt ze daarbij? Is ze vergeten hoe mijn schoonvader, Ab met een kachelpook te lijf ging omdat Ab weigerde naar de kerk te gaan? *(schudt hoofd)* Nee. Ab is een eigenzinnige man. Hij laat zich de wet niet voor schrijven. Door niemand! *(kijkt in schrift, leest hardop wat ze heeft opgeschreven)* Ik heb haar uit laten razen. Ook al sneden haar woorden vlijmscherp door mijn ziel, ik weet dat haar woede niet persoonlijk is. Ab z'n moeder is bang en intens verdrietig. Ze is doodsbang om weer een kind te verliezen. In 1915, een jaar voordat Ab werd geboren, overleed hun dochter Clara. Het meisje werd maar acht dagen oud. En op 31 december 1931 overleed hun dochter Willie op jonge leeftijd. Het jongere zusje van Ab werd maar negen jaar oud. M'n schoonmoeder heeft iets meegemaakt wat ze nog niet heeft verwerkt. En het is maar de vraag of haar dat ooit lukt. Dat geldt eigenlijk ook voor Ab. Wat voor invloed heeft alles op hem gehad? Net 15 jaar geworden. En dan al ondergedompeld in rouw en verdriet. Maar wat hij voelt en denkt? Ik heb niet echt een idee. Ik probeer soms wel eens een gesprek over Willie aan te zwengelen, maar Ab praat er niet makkelijk over. Soms gaat het luikje een eindje open, laat hij iets van emotie zien, maar al heel snel wordt het hem te veel en gaat het luikje weer dicht. *(korte pauze, leest dan hardop verder wat ze heeft opgeschreven)* Vanmiddag kwam mijn zus Coba

onverwachts langs. We zien elkaar niet vaak. Het klikt niet. En omdat mensen uit haar omgeving zeggen dat ze met Duitse soldaten scharrelt, ben ik extra op mijn hoede. *(korte stilte)* Mijn oudste broer Henk Jan vertelde mij vorige week zelfs dat ze met NSB mensen omgaat en dat ze voor geld onderduikers verraad. Toen Coba vroeg waar Ab was heb ik dan ook gelogen. Ik zei dat hij in Duitsland te werk was gesteld. *(verongelijkt)* Als je voor een paar gulden dorpsgenoten verlinkt, waarom dan niet je zwager? *(tuurt voor zich uit, schudt hoofd, zucht)* Hoe kun je zoiets doen, Coba? Zijn geld en genot belangrijker dan....*(kijkt weer in het schrift, er verschijnt een glimlach op haar gezicht, leest hardop wat ze geschreven heeft)* Aanvulling op 25 augustus 1943. Het was half elf 's avonds. Ik stond op het punt om naar bed te gaan. Er werd zachtjes op het raam getikt. Toen ik vroeg wie daar zo laat nog was, hoorde ik Ab z'n stem. M'n hart sloeg over van vreugde. Dit was het mooiste verjaardagscadeau wat ik mij kon wensen. In de kamer omhelsden we elkaar minutenlang. We dronken koffie. Ik vroeg Ab het hemd van het lijf. Hij bleef echter vaag. Hij wilde mij niet in de problemen brengen. 'Hoe minder je weet, hoe beter het voor je is,' zei hij. Een half uur later belandden wij in bed. Ik verheugde mij op het toetje. Maar helaas. Ab viel al na vijf minuten vermoeid in slaap. *(tuurt voor zich uit)* Dat was jammer. Maar ja, je kunt niet alles hebben, hè. *(leest hardop wat ze in het schrift heeft geschreven)* Buiten die teleurstelling was ik blij dat ik mijn man weer heb gezien, gevoeld en gesproken. Om half vier 's nachts is Ab, als een dief in de nacht, weer vertrokken. *(bladert in het schrift, stopt, tuurt voor zich uit)* Wat is het vandaag? *(denkt kort na, dan)* Dinsdag 12 oktober. *(pakt potlood, kijkt op de klok, schrijft, stopt, leest hardop voor wat ze heeft geschreven)* Het is elf uur in de avond. Het was een rustige dag. Hier op het platteland merken we weinig van de oorlog. Oké. Alles is op de bon en af en toe is er een razzia. Maar omdat agent van der Molen op tijd melding maakt wanneer en hoe laat er een klopjacht verwacht wordt, vinden de onderduikers een veilige schuilplaats. De Duitsers verlaten vaak met lege handen een huis of een boerderij. *(stopt, tuurt voor zich uit)* Was er echt niets bijzonders vandaag, Antje? *(tikt op de schoenendoos)* Jawel. Bij het schoonmaken van de zolder vond ik deze schoenendoos. Helemaal gevuld met brieven en foto's van Ab z'n zusje Willie. *(zoekt tussen de brieven en de foto's)* Geschreven toen ze in het Christelijk koloniehuis 'Elim' op Schiermonnikoog verbleef. Er zit zelfs een verhaaltje van Ab bij.

(zoekt tussen de briefjes en de foto's) Waar is hij? (zoekt, pakt briefje) Hier heb ik hem. (schraapt haar keel, leest hardop voor wat Ab geschreven heeft) Vele blijde dagen heb ik beleefd. Maar nog veel meer rampen waren mijn lot. Bij dat alles richtte ik mijn hoop op God. Ik heb veel plezier gehad, maar ook heel vaak gebeefd. Veel ziekte was er bij ons thuis. Als kind leerde ik al vroeg het dragen van het kruis. (kijkt op, tuurt voor zich uit, dromerig) Het kruis. Zo zwaar ervaart hij het dus. (leest hardop verder wat Ab heeft geschreven) Mijn jongste zus, negen jaar oud pas, is gestorven en begraven onder 't groene gras. Mijn ouders, oud en wijs, beiden werden in één nacht grijs. (kijkt op, tuurt voor zich uit, spreekt dromerig de laatste zin uit) Beiden werden in één nacht grijs. (dromerig) En jij dan, Ab? Wat heeft het allemaal met jou gedaan? Bij jou zijn de eerste kale plekjes ook al te zien. (er wordt twee keer op het raam getikt, na een korte pauze nog twee keer. Voor het raam zien we het silhouet van een man met een pet. Antje schrikt, legt briefje terug op de tafel, sluipt naar het raam, schuift het gordijn een eindje opzij, door het schijnsel van de maan wordt de kamer extra verlicht, fluistert) Wie is daar?

AB: *(achter)* Ik ben het! Doe je de deur los?

ANTJE: *(enthousiast)* Ab. Wat fijn. Eén moment. Ik kom er aan. *(laat gordijn los, haast zich naar de tafel, gooit alle brieven en foto's in de schoenendoos, klapt het schrift dicht, stopt het in de schoenendoos, sluit de doos)* Maar eerst moet dit weg. Als Ab ziet wat ik gevonden heb, roept dat weer heel veel pijn bij hem op. En dat wil ik niet. *(kijkt om zich heen)* Maar waar laat ik het? *(denkt koortsachtig na, dan)* Onder ons bed. *(pakt schoenendoos, gaat gehaast af in de slaapkamer, komt even later terug, er wordt weer op het raam getikt)*

AB: *(achter, licht geïrriteerd)* Waar blijf je nou?

ANTJE: Rustig maar. Ik kom er aan. *(haast zich naar de hal, we horen gestommel in de hal, Antje komt met Ab weer op. Ab draagt een corduroy jas, een corduroy broek, een geblokt overhemd en bretels. Ab heeft een pet op en loopt op klompen)*

AB: *(bezorgd)* Grietje huilde? Waarom dan? Is ze ziek?

ANTJE: *(luchtig)* Nee, hoor. Ze is zo gezond als een vis.

AB: Wat is er dan?

ANTJE: Ze hoorde je aankomen.

AB: *(verbaasd)* Hè? Ze hoorde mij aankomen? Hoe dan? Ik ben om het huis geslopen. Ik heb bewust niet tegen het slaapkamerraam getikt.

ANTJE: Dat was ook niet nodig. Ze voelt dat je er bent.

AB: *(argwanend)* Denk je dat echt?

ANTJE: Natuurlijk! Wij vrouwen voelen als onze geliefde in de buurt is. *(Ab kijkt Antje argwanend aan, gaat via de slaapkamer af. Antje gaat op een stoel bij de tafel zitten)* *(Antje zucht)* Pff! Gelukkig vroeg Ab niet door, pikte hij wat ik hem wijsmaakte. *(Ab komt, met Grietje op z'n arm, op vanuit de slaapkamer. Grietje is gehuld in een warme deken en draagt een gebreid pakje en een gebreid mutsje)*

GRIETJE: Papa.

AB: *(op kinderlijke toon tegen Grietje)* Ja. Ik ben papa, hè! Hoe is het met m'n grote meid? *(gaat in de fauteuil zitten. Grietje ligt in zijn schoot)*

ANTJE: *(droog)* Kom op, Ab. Niet overdrijven. Ze is nog maar anderhalf jaar.

GRIETJE: Dada.

AB: *(op kinderlijke toon tegen Grietje)* Wat zei je?

GRIETJE: Mama.....Lief.

AB: *(op kinderlijke toon)* Mama lief? Weet je dat zeker? Ze zegt anders een paar onaardige dingen over jou. *(kriebelt Grietje haar buikje. Grietje giechelt)* Nee. Echt. *(na korte pauze)* Maar daar moet jij je niets van aantrekken, meissie! *(kriebelt Grietje haar buik)* Nee. Echt niet! Mama is gewoon jaloers!

ANTJE: *(gespeeld boos)* Jaloers? Ik? Op Grietje? *(gniffelt)* Later misschien, maar nu nog niet.

GRIETJE: Boetje.....Lus.

AB: *(op kinderlijke toon tegen Grietje)* Wat zei je?

GRIETJE: Boetje.....Lus.....

AB: *(op kinderlijke toon tegen Grietje)* Boetje? Lus? *(denkt diep na, dan)* O. Nu ik weet wat je bedoelt. Je wilt een broertje of een zusje. *(korte pauze)* Even aan mama vragen wat zij daar van vindt. *(kijkt Antje verliefd aan)*

ANTJE: *(stellig)* Sorry, maar niet nu. Niet in de oorlog.

AB: *(op normale toon)* Wanneer dan wel? Over tien, vijftien, twintig jaar? Als we oud en versleten zijn?

ANTJE: Wie is hier altijd zo positief? *(na korte pauze)* Deze oorlog gaat toch geen tien jaar meer duren? Veel langer dan twee jaar houdt Hitler het toch niet meer vol?

AB: Dat dachten de hertog van Alva en Willem van Oranje ook toen ze in de clinch lagen. Uiteindelijk duurde hun strijd tachtig jaar!

ANTJE: *(zucht)* Met jou valt ook niet fatsoenlijk te praten, hè.

AB: Jawel, hoor. *(korte stilte)* Ik ben alleen realistisch.

ANTJE: *(knikt langzaam, dan)* Hoe gaat het trouwens bij de boer?

AB: Goed. Heel goed. We rooien momenteel suikerbieten.

ANTJE: Je hebt het dus druk?

AB: Heel druk. Meestal val ik 's avonds na een potje dammen als een blok in slaap.

ANTJE: Maar vanavond wilde je bij mij en bij *(wijst naar Grietje)* Grietje zijn?

AB: Ja. Het verlangen was te groot. Ik moest jullie zien! Bovendien had ik even genoeg van al die flauwe mannengrappen, het klaverjassen en het dammen!

(Antje staat op, loopt naar Ab toe. Ze gaat op de rand van de fauteuil zitten. Antje slaat een arm om Ab z'n schouder)

ANTJE: *(bezorgd)* Niemand is je gevolgd?

AB: *(resoluut)* Niemand!

ANTJE: Weet je dat zeker?

AB: Heel zeker! Het was pikkedonker! In geen enkel huis brandde licht.

ANTJE: Mooi zo. Dan kunnen we straks rustig gaan slapen.

AB: Dat doe ik toch altijd?

ANTJE: Jij wel. *(zacht tegen Ab)* Als Grietje een broertje of een zusje krijgt, heb ik al een naam in gedachten.

AB: *(verrast)* Ja? Welke dan?

ANTJE: Willie.

(Ab kijkt ontroerd naar Antje, hij kriebelt Grietje haar buik. Grietje giechelt)

AB: *(ontroerd)* Willie? Echt?

ANTJE: Ja.

AB: *(kust Antje)* Dank je!

(Antje streelt zachtjes over Ab zijn schouders. Ze kijkt liefdevol naar Grietje. Uit de luidsprekers horen we zacht gevoelige en romantische muziek. Het licht geleidelijk dimmen. Doek sluiten. De muziek sterft langzaam weg)

TWEEDE SCÈNE

Een paar uur later

(als het doek open gaat is het schemerig op het toneel. De klok geeft vijf over half één aan. Over een stoel bij de tafel hangen Ab z'n jas, broek en overhemd. Z'n pet hangt aan een knop van de rugleuning. Antje, gehuld in dezelfde kleding als in de eerste scène, zit op de andere stoel bij de tafel. Op de tafel ligt een pakje zware shag. Bij het licht van de petroleumlamp schrijft Antje in een schrift. Uit de luidsprekers horen we zacht de 'Moonlight Sonata' van Ludwig van Beethoven. Als Antje aan haar monoloog begint muziek dimmen)

ANTJE: *(stopt met schrijven, leest hardop wat ze geschreven heeft)* Het is woensdag 13 oktober 1943, half een 's nachts. Ik voel me gelukkig. Ab kwam gisteravond onverwachts thuis. Het is fijn om hem weer aan te raken, te strelen en dicht bij hem te zijn. *(stopt, denkt na)* Dat laatste kan niet. Dicht bij hem zijn is te onbeschoft. Als iemand het later leest, zal hij of zij afkeurend met zijn of haar hoofd schudden. *(streept laatste woorden door, denkt na, schrijft, leest hardop voor)* En hem te zoenen. Dat is beter. *(denkt na)* *(schrijft weer verder, stopt, leest hardop wat ze geschreven heeft)* Het toetje was deze keer heerlijk! Nu zit ik in de kamer en werk m'n dagboek bij. *(schrijft weer verder, stopt, leest hardop wat ze geschreven heeft)* Ab slaapt. Zojuist heb ik Grietje de borst gegeven. De lieverd groeit als kool. Ab was als een kind zo blij toen ze papa tegen hem brabbelde. *(schrijft weer verder, stopt, leest hardop wat ze geschreven heeft)* Het is rustig. Maar dat is schijn. D'r hangt iets in de lucht. Er is iets op komst. Ik voel het. Maar wat? Ik weet het niet. *(schrijft weer verder, stopt, leest hardop wat ze geschreven heeft)* Ik kan het niet onder woorden brengen. Het is.....*(in de verte klinkt een schel fluitje, er wordt tegen het raam getikt)*

(Antje schrikt. Ze verstijfd van de angst. Er wordt weer tegen het raam getikt)

VROUWENSTEM: *(roept bij het raam)* Ab.....Antje.....Wakker worden!

ANTJE: *(haast zich naar het raam, heeft schrift nog in haar hand, tegen de vrouw bij het raam, zacht)* Wat is er? Wie ben je?

VROUWENSTEM: *(bij het raam)* Niets vragen. *(kortaf, bevelend)* Ab moet zich verstoppen.

(Ab komt vanuit de slaapkamer op. Hij draagt een pyjamajas, een lange witte onderbroek en gebreide sokken. Hij wrijft de slaap uit z'n ogen. Hij gaapt)

AB: *(slaperig)* Wat is dat voor kabaal?

ANTJE: *(gejaagd, nerveus)* Je moet je verstoppen. Er is een razzia.

(Ab schrikt heftig. Hij is gelijk wakker. Hij haast zich naar de tafel, pakt z'n overhemd. Zijn handen trillen als hij het aantrekt. Door z'n gejaagdheid zitten sommige knopen verkeerd vast)

VROUWENSTEM: *(bij het raam)* Ze hebben Hoeksema en Datema al gehad. Ze zijn nu onderweg naar Feitsma. Daarna zijn jullie aan de beurt.

(Ab probeert z'n broek aan te trekken, maar hij zit met beide benen in één broekspijp)

ANTJE: Hoe weet jij dat?

(het blijft stil. De vrouwenstem reageert niet. Antje schuift gordijn een eindje opzij, tuurt naar buiten. Ze luistert, laat gordijn los)

ANTJE: *(verbaasd)* Ze is weg! *(verstopt schrift achter haar rug, tot Ab)* Gaat het?

AB: *(geïrriteerd, worstelt met z'n broek, cynisch)* Ja! Het gaat fantastisch!

ANTJE: *(Antje haast zich naar het kastje, opent lade, legt schrift er in, sluit lade, kalm)* Vergeet je bretels niet.

(Ab zucht, doet z'n bretels om. Hij zoekt z'n klompen. Als hij die gevonden heeft.....)

ANTJE: We moeten snel de kachel verplaatsen. *(loopt naar de kachel)*

(Ab stapt in z'n klompen, volgt Antje. Samen pakken ze de kachel vast. Ab en Antje draaien de kachel weg. Antje puft en kreunt)

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

TONEEL
UITGEVERIJ **INK**

“Samenspelen” is ons motto